

THAM LUẬN GÓP Ý DỰ THẢO LUẬT ĐIỆN LỰC

Một số ý kiến trên quan điểm Nhà đầu tư

Kính gửi:

- Ủy ban Khoa học, Công nghệ và Môi trường Quốc hội;
- Liên đoàn Thương mại và Công nghiệp Việt Nam.

Thực hiện theo đề nghị của Ủy ban Khoa học, Công nghệ và Môi trường Quốc hội tại Văn bản số 2693/UBKHCNMT15 ngày 26/7/2024, Công ty Cổ phần BCG Energy trân trọng kính gửi tới quý Cơ quan Bài Tham luận góp ý dự thảo Luật điện lực trên quan điểm nhà đầu tư với các nội dung như sau:

I. SỰ CẦN THIẾT BAN HÀNH

Luật Điện lực lần đầu tiên được ban hành ngày 03/12/2004 bởi Quốc hội khóa XI và được sửa đổi vào ngày 20/11/2012 tại kỳ họp thứ 3, Quốc hội khóa XIII. Trải qua hơn nhiều năm thực hiện đã đem lại những thành tựu đáng kể trong phát triển ngành điện nói riêng và nền kinh tế đất nước nói chung. Tuy nhiên, với bối cảnh đòi hỏi cấp thiết trong xu thế vận động, thay đổi của xã hội và thế giới, với sự phát triển của nhiều nguồn năng lượng mới và sự tham gia của nhiều thành phần kinh tế, dẫn đến sự cần thiết việc điều chỉnh Luật Điện lực trên cơ sở:

- Để đồng bộ với quy định của các pháp luật có liên quan, đặc biệt liên quan đến quy hoạch, đầu tư xây dựng.

- Tạo hành lang pháp lý để phát triển các loại hình năng lượng mới, phát triển phù hợp với xu hướng thế giới cũng như các cam kết của Việt Nam trên trường quốc tế.

- Thay đổi một số quy định để phù hợp với thực tiễn phát triển ngành điện.

- Khuyến khích và tạo điều kiện thuận lợi để các thành phần kinh tế, đặc biệt là kinh tế tư nhân tham gia phát triển năng lượng, tạo lợi ích tổng hòa giữa nhà nước, doanh nghiệp và người dân.

- Đặc biệt, việc điều chỉnh Luật Điện lực cũng đã được Bộ Chính trị yêu cầu thực hiện trong Nghị quyết số 55-BQ/TW ngày 11/02/2020 để sửa đổi những nội dung còn bất cập, nhất là vấn đề quy hoạch, truyền tải điện.

II. MỘT SỐ Ý KIẾN GÓP Ý

Việc xây dựng Luật Điện lực cho thấy cơ quan soạn thảo đã nắm sâu sát các nguyên tắc phát triển của ngành, phản ánh được các giải pháp cho các vướng mắc,

khó khăn trong việc triển khai, vận hành hệ thống, đặc biệt có sự liên kết chặt chẽ với các quy định pháp luật khác có liên quan.

Dự thảo thứ 5 của Luật Điện lực đến thời điểm hiện tại về cơ bản đã hoàn thiện, trong đó có tiếp thu ý kiến góp ý của các tổ chức, chuyên gia, người dân. Trên quan điểm nhà đầu tư các dự án điện, với kinh nghiệm đầu tư, xây dựng và vận hành các dự án năng lượng tái tạo, Công ty BCG Energy kính gửi quý Cơ quan xem xét một số ý kiến như sau:

1. Về Quy hoạch phát triển điện lực

Nội dung dự thảo:

“Điều 9. Phạm vi của Quy hoạch phát triển điện lực quốc gia và phương án phát triển mạng lưới cấp điện trong Quy hoạch tỉnh

1. Quy hoạch phát triển điện lực quốc gia, bao gồm:

a) Các nhà máy điện có quy mô công suất từ công trình cấp II trở lên và lưới điện đấu nối nguồn điện này;

b) Lưới truyền tải điện từ cấp điện áp 220 kV trở lên;

c) Lưới điện 110 kV đi qua địa giới hành chính từ 02 tỉnh trở lên.

2. Phương án phát triển mạng lưới cấp điện trong Quy hoạch tỉnh là một nội dung trong quy hoạch tỉnh, bao gồm:

a) Các dự án nguồn điện, lưới điện đã xác định trong quy hoạch phát triển điện lực quốc gia;

b) Các nhà máy điện có quy mô công suất dưới cấp công trình quy định tại điểm a khoản 1 Điều này và lưới điện đấu nối nguồn điện này;

c) Lưới điện 110 kV trên địa bàn;

d) Tổng khối lượng lưới điện trung áp trên địa bàn.”

Kiến nghị điều chỉnh:

“Điều 9. Phạm vi của Quy hoạch phát triển điện lực quốc gia và phương án phát triển mạng lưới cấp điện trong Quy hoạch tỉnh

1. Quy hoạch phát triển điện lực quốc gia, bao gồm:

a) Các nhà máy điện có quy mô công suất từ công trình cấp I trở lên và lưới điện đấu nối nguồn điện này;

b) ...

c) ...

2. Phương án phát triển mạng lưới cấp điện trong Quy hoạch tỉnh là một nội dung trong quy hoạch tỉnh, bao gồm:

a) ...

b) *Các nhà máy điện có quy mô công suất dưới cấp công trình quy định tại điểm a khoản 1 Điều này và lưới điện đấu nối nguồn điện này;*

c) ...

d) ...”

Lý do đề xuất: Đề đồng bộ với nguyên tắc phân cấp và loại công trình theo Luật Xây dựng, đảm bảo xuyên suốt công tác quản lý của cơ quan chuyên môn trong các giai đoạn tiếp theo về thẩm định, giám sát, kiểm tra nghiệm thu. Theo đó, quy hoạch quốc gia sẽ bao gồm các dự án có công trình điện cấp 1 (nhà máy, đường dây và trạm biến áp trên 220kV), quy hoạch tỉnh sẽ bao gồm các dự án có công trình cấp 2 trở xuống (nhà máy, đường dây và trạm biến áp dưới 220kV).

- Xem xét bổ sung việc lập riêng Kế hoạch thực hiện các dự án nguồn và lưới điện thực hiện theo quy hoạch tỉnh để làm cơ sở triển khai các dự án điện, đảm bảo tiến độ đề ra (Điều 11).

Lý do đề xuất: Kế hoạch thực hiện quy hoạch tỉnh lập theo Luật Quy hoạch sẽ bao gồm nhiều hạng mục, loại hình, nguồn lực ... và thường mất nhiều thời gian để hoàn thành, thẩm định. Do đó, cần xem xét quy định riêng cho Kế hoạch thực hiện các công trình điện theo quy hoạch tỉnh, giao Ủy ban nhân dân cấp tỉnh phê duyệt trên cơ sở các ý kiến thẩm định của Bộ Công Thương, và là thành phần của Kế hoạch thực hiện quy hoạch tỉnh.

- Kiến nghị bổ sung căn cứ điều chỉnh Kế hoạch thực hiện quy hoạch liên quan đến địa điểm thực hiện, phương án đấu nối dự án. Hoặc quy định Chính phủ hướng dẫn chi tiết việc điều chỉnh kế hoạch thực hiện (Điều 14).

Lý do đề xuất: Thực tế cho thấy các vướng mắc dẫn đến chậm tiến độ trong giai đoạn chuẩn bị đầu tư thường liên quan đến địa điểm thực hiện dự án (do khó khăn về giao đất, thay đổi về vị trí mặt bằng) và phương án đấu nối (nhiều công trình lưới điện bị chậm tiến độ, không tiếp tục thực hiện hoặc phương án hiện hữu không đảm bảo việc giải tỏa công suất). Do đó kiến nghị bổ sung căn cứ điều chỉnh liên quan đến các nội dung nêu trên.

2. Lựa chọn Nhà đầu tư

Nội dung dự thảo:

“Điều 27. Lựa chọn nhà đầu tư dự án điện lực

1. Lựa chọn nhà đầu tư các dự án được tiến hành thông qua một trong các hình thức sau đây:

a) Lựa chọn nhà đầu tư các dự án đầu tư theo phương thức đối tác công tư và đầu tư công thực hiện theo pháp luật về đầu tư theo phương thức đối tác công tư, đầu tư công;

b) *Chấp thuận chủ trương đầu tư đồng thời chấp thuận nhà đầu tư không thông qua đấu giá quyền sử dụng đất, không đấu thầu lựa chọn nhà đầu tư đối với các dự án điện lực quy định tại khoản 2 Điều này;*

c) *Dự án khẩn cấp thực hiện lựa chọn nhà đầu tư theo quy định tại khoản 2 Điều 20 Luật này;*

d) *Các dự án không thuộc điểm a, điểm b và điểm c khoản này thực hiện đấu thầu lựa chọn nhà đầu tư theo quy định của pháp luật về đấu thầu theo nguyên tắc trên cơ sở giá bán điện thấp nhất xác định thông qua đấu thầu.*

2. *Các dự án được chấp thuận chủ trương đầu tư đồng thời chấp thuận nhà đầu tư không thông qua đấu giá quyền sử dụng đất, không đấu thầu lựa chọn nhà đầu tư phải thuộc một trong các trường hợp sau đây:*

a) *Các dự án được cơ quan có thẩm quyền chấp thuận chủ trương đầu tư đồng thời chấp thuận nhà đầu tư không thông qua đấu giá quyền sử dụng đất, không đấu thầu lựa chọn nhà đầu tư theo quy định pháp luật về đầu tư;*

b) *Các dự án thủy điện mở rộng, các dự án cải tạo hoặc nâng cấp lưới điện, các dự án nguồn điện tự sử dụng;*

c) *Các dự án được cơ quan có thẩm quyền phê duyệt trong Kế hoạch sản xuất kinh doanh và đầu tư phát triển 05 năm của doanh nghiệp do Thủ tướng Chính phủ quyết định thành lập.*

3. *Các dự án thay đổi nhà đầu tư thực hiện dự án đầu tư theo quy định của pháp luật về đầu tư.”*

Kiến nghị bổ sung thêm khoản 4 như sau:

“Điều 27. Lựa chọn nhà đầu tư dự án điện lực

1. ...

2. ...

3. ...

4. *Bộ Công Thương chủ trì, ban hành mẫu về Hồ sơ mời thầu hoặc Hồ sơ yêu cầu, đưa ra các phương pháp, tiêu chí lựa chọn nhà đầu tư.”*

Lý do đề xuất: Để tránh mỗi địa phương, mỗi dự án áp dụng mẫu, phương pháp khác nhau, không đồng nhất, gây khó khăn cho các nhà đầu tư trong quá trình tiếp cận thông tin và tham gia đấu thầu.

Đề xuất nội dung tương tự như trên tại “Điều 29. *Đấu thầu lựa chọn nhà đầu tư các đường dây truyền tải điện”.*

- Bổ sung quy định về lựa chọn nhà đầu tư thực hiện dự án theo hình thức DPPA, bao gồm đấu nối qua đường dây độc lập và qua hệ thống điện quốc gia.

Lý do đề xuất: Chưa có nội dung hướng dẫn.

3. Về Phát triển điện năng lượng tái tạo, năng lượng mới

- Kiến nghị bổ sung tại Điều 29 các nội dung ưu tiên phát triển các dự án nguồn điện năng lượng tái tạo tại các tỉnh miền núi phía, vùng sâu, vùng xa và hải đảo.

- Xem xét miễn/giảm thủ tục về quy hoạch điện cho các nhà máy đốt rác phát điện trên cơ sở xem xét tính cấp thiết về nhu cầu xử lý môi trường của loại hình năng lượng này.

- Đối với các loại hình nguồn năng lượng tái tạo, năng lượng mới (như điện mặt trời mái nhà, thủy điện nhỏ, điện rác, sinh khối ...) có quy mô nhỏ và các loại hình năng lượng khác không thực hiện việc lựa chọn chủ đầu tư qua hình thức đấu thầu, kiến nghị áp dụng mức giá cố định để khuyến khích, phát triển đầu tư.

Lý do đề xuất: Phù hợp với thực tiễn.

4. Về Giấy phép hoạt động điện lực

Nội dung dự thảo:

“Điều 50. Thời hạn của giấy phép hoạt động điện lực

1. Thời hạn tối đa trong giấy phép hoạt động điện lực quy định như sau:

a) Thời hạn tối đa của giấy phép hoạt động điện lực trong lĩnh vực phát điện là 20 năm;

b) Thời hạn tối đa của giấy phép hoạt động điện lực trong lĩnh vực truyền tải điện là 20 năm;

c) Thời hạn tối đa của giấy phép hoạt động điện lực trong lĩnh vực phân phối điện là 10 năm;

d) Thời hạn tối đa của giấy phép hoạt động điện lực trong lĩnh vực bán buôn điện, bán lẻ điện là 10 năm.”

Kiến nghị điều chỉnh:

Thời hạn tối đa của giấy phép hoạt động điện lực quy định theo đời sống dự án. Việc gia hạn (nếu có) sẽ được xem xét trên cơ sở ý kiến đánh giá, thẩm định của các cấp có thẩm quyền về công trình.

Lý do đề xuất: Phù hợp với quy định về đầu tư xây dựng và thực tiễn.

5. Về hoạt động mua bán điện

Nội dung dự thảo:

Điều 65. Hợp đồng mua bán điện giữa bên bán điện và bên mua điện, hợp đồng bán buôn điện và hợp đồng dịch vụ phụ trợ hệ thống điện

1. Nội dung chính của hợp đồng mua bán điện giữa bên bán điện và bên mua điện, hợp đồng bán buôn điện và hợp đồng dịch vụ phụ trợ hệ thống điện:

- a) Giá hợp đồng mua bán điện; giá bán buôn điện; giá dịch vụ phụ trợ;
- b) Sản lượng điện hợp đồng;
- c) Lập hoá đơn, tiền điện thanh toán và thời hạn thanh toán;
- d) Quyền và nghĩa vụ của các bên;
- đ) Các nội dung khác do hai bên thỏa thuận.

Kiến nghị sửa đổi:

“Điều 65. Hợp đồng mua bán điện giữa bên bán điện và bên mua điện, hợp đồng bán buôn điện và hợp đồng dịch vụ phụ trợ hệ thống điện

1. Nội dung chính của hợp đồng mua bán điện giữa bên bán điện và bên mua điện, hợp đồng bán buôn điện và hợp đồng dịch vụ phụ trợ hệ thống điện:

- a) ...*
- b) Sản lượng điện cam kết của hợp đồng;*
- c) ...*
- d) ...*
- đ) ...”*

Lý do đề xuất: Việc cam kết sản lượng điện cho dự án tạo cơ sở cho nhà đầu tư làm việc với các tổ chức tín dụng nước ngoài, có cơ hội tiếp cận các nguồn vốn đa dạng, điều kiện tốt.

- Đề nghị bổ sung trách nhiệm của bên mua điện, trong đó bên mua điện có trách nhiệm thanh toán theo Hợp đồng.

Lý do đề xuất: Việc kết luận dự án có sai phạm là trách nhiệm của các cơ quan quản lý nhà nước. Theo đó, khi dự án chưa bị các cơ quan quản lý nhà nước yêu cầu dừng hoạt động, bên mua điện vẫn phải có trách nhiệm thanh toán cho bên bán điện theo Hợp đồng đã ký kết. Các hậu quả pháp lý (nếu có) sẽ được hai bên thực hiện theo yêu cầu của cơ quan quản lý nhà nước.

Trên đây là một số ý kiến góp ý về dự thảo Luật Điện lực của Công ty Cổ phần BCG Energy, kính gửi quý Cơ quan xem xét.

Trân trọng./.

CÔNG TY CỔ PHẦN BCG ENERGY